

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Političen list za slovenski národ.
Po pošti prejemnik velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemnik velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petična vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob 1/8. uri popoldne.

Štev. 164.

V Ljubljani, v soboto 20. julija 1889.

Letnik XVII.

Mladoslavenski kvas.

I.

Nekdaj je rekel visok dostojanstvenik: „Na Kranjskem je vse mogoče“, torej tudi vsak v deželo našo zatrošen nezmisel. Poleg drugih stvari v javnem življenju, dokazuje nam istinitost tega izreka zlasti „Sl. Nar.“ v minulih dneh, ki kar blesti modrosti.

Vsak hip nas hoče poučevati o dostojnosti — on in dostojnost — o uglatenosti in vzgladni pisavi, nasprotno pa zavratno napada zavedne narodno-konservativne volilce, duhovščino in zadnje dni prevzvišenega vladiko. Če je „njega dni“ žaba učila elaveca peti, bila je to le izmišljotina, bajka; da pa gospoda iz „Narodne Tiskarne“ hoče nam levite brati o dostojni pisavi, ni bajka, temveč gola istina, najrajši bi rekli: gola blaznost.

Ker pa je nekda blaznih več vrst, osvetlimo je natančneje, da izpolnimo svojo domorodno dolžnost, da namreč čitatelje opozorimo na to, ki imajo vedno na jeziku narodnost, slovansko vzajemnost, požrtvovalnost, v ozadiju pa...

Marsikdo bode ugovarjal in rekel, da domače razmere prečno vidimo, a na to odgovorimo: Mladoslavenski kvas razriva in žene kvišku moko, iz katere se gnete testo za življenje narodovo!

Seveda novodobni verski sansculotizem za zdaj še previdno prikrivajo s smokvinim listom: „Savoir vivre“, in tudi zanaprej bodo isto trdili.

Odveč bi bilo spominjati, kdo je na konci minolega in v tem stoletju budil narod k zavednosti. Bili so to katoliški možje, z malimi izjemami slovenski duhovniki. In pričeni pri starini Vodniku vidimo tu dolgo vrsto odkritosrčno slovenskih katoliških mož, ki so narodu žrtvovali vse, ki niso odstopili in se ne upognili, dokler so bili še pri moči.

Dandanes, ko se moremo po robu postaviti drugim narodom dostojno, pa nastaja doba preprirov. Ko se je narodu našemu godilo še krušno, združili so se vsi možje, narodni buditelji, v jedno

nepredorno vrsto, podrejali so se jeden drugemu. Pred očmi so imeli le narod in domovino. Danes pa, ko je domovina slovenska probujena, drobni lastni sinovi naroda trdno vrsto starih v službi za domovino osiveli mož in odvarjajo predore neprijateljem naroda. To so izdajice, ki se v dosego svojih osebnih namenov in čestilakomnosti bratijo in družijo z neprijatelji naroda, kakor je to jasno pokazala volitev v Ljubljani.

Sebičnega to nič ne ovira, on ruje, izpodkopa, da dospé do svojega namena. Če ga potisneš skozi vrata, sili ti skozi okno nazaj, in če ga tu odrineš, pridele ti v hišo skozi dimnik. Ima oster nabrušen jezik. Ne pozna hvaležnosti do največjih dobrotnikov, in doseže svoj namen, tudi izda jih.

Taki so gospodje neke frakcije na Kranjskem. Ene vodi „kupčija“, druge čestiteljnost, tretje kljubovanje in — posmeh. Ti možje pišejo in govoré kot pristni narodni anarhisti, ne pa kot omikanci, ki si prisvajajo izobražbo in spoštovanje narodovo.

Zmagala je ta frakcija v naši stolici, da, zmagale so na svetu tudi že druge glupe ideje! Vprašanje je, kako dolgo? Kako so bojevali ti ljudje pri volitvah? Z obrekovanjem in sramotenjem narodno-konservativne stranke, s ponižanjem vseh zaslug in povišanjem samega sebe: Mi smo, ki bomo pomagali narodu. Ljud se je dal zbegati. Toda, saj se tudi dete, ako neprestano čuje obrekovanje in grdenje svojega očeta, čisto se za hip spozabi, verujoč puhlim besedam obrekovalcev, in zapusti nekaj časa očeta. Ali kako grenke so solze njegove, ko se vzdrami in spozna svojo hibo, svojo napako!

Zabavljati, grditi in sumničiti je lahko. Ali če se že dejanje kacega človeka javno obsoja, pové naj se tudi, kaj mu je storiti in katero pot hoditi. Ne zadostuje še, potegniti slepca iz jame ter ga postaviti kraj jame, treba mu je pokazati pravo pot. Ali so to storili naši „mladi“? Sramotili in grdili so vse, toda na vprašanje, kaj bodo sami storili, molčali so.

Politično neznaboštvo.

Odlični organ hrvatske nezavisne narodne stranke „Obzor“ je v 144. svoji številki prinesel izvrsten članek pod napominanim naslovom. Ta članek je prevela petrogradska „Slovanska Korrespondencija“ in nedavno slovaške „Narodne Noviny“. Članek z malimi izjemami tako dobro označuje tudi naše slovenske razmere, da ga v prostem prevodu podamo tudi svojim čitateljem „omissis omittendis“.

„Naj človek imenuje srečo ali nesrečo, čednost ali nečednost, istina je, da se je zapadna Evropa v poslednjih desetletjih silno postarala ter premenila v „praktično“ Evropo. Navdušenje za višje vzletne misli, za idejalne namene nima več mesta v njenih prsih, niti se more pokazati v njenih delih. Narodi so, kakor bi postali prav stari, da so se jim srca presušila, a možek razširil. Kdor še more čutiti toploto solnca, ki je razgrevalo narode, ko so se borili za svojo svobodo z mečem v roki, ko so se prerajali, ko so kot mučenci radostno umirali za svoj dom in svoje ideje, — ta mora z boleščjo v duši obžalovati treznost naših dni, obžalovati, ker so se narodi otresli vsega mladeniškega ognja ter pričeli modrovati kot starei in mrzlo proračunovati svoje koristi ne gledé na to, so li te koristi splošne, torej idejalne, in so li v soglasji s pravico in moralo — obžalovati mora vsa karakteristična znamenja, ki se pojavljajo v notranji in vnanji politiki zapadne Evrope; obžalovati pa se mora največ mrtvičnost, ki je zavladovala med narodi!“

Ta mrtvičnost, letargija, vlada na žalost tudi v naši domovini. Ona ni sad samo politične zanikarnosti, marveč tudi sad pomanjkljive politične vzgoje in sad širših se najnovejših načel, ki v javnem življenju izključujejo idejale, pa oznanjajo takozvano treznost, toda v istini zaspanost in politično neznaboštvo — ateizem.

LISTEK.

S Šmarne Gore.

Političen razgled po volitvah na Kranjskem.

Na Šmarni Gori sedim pod lipo ter zrém v nizavo pod svojimi nogami, vzvišen nad vsemi, ki stanujejo niže. Kje in kaj je Šmarna Gora, tega ne bodem razkladal; blizu Ljubljane je za dobre pešce-hribolazce, daleč pa za gospice in druge take, ki imajo noge le bolj za ples. Nekaj kilometrov se že porabi gori, dokler ne bo gorske železnice, da se bo človek usedel v Ljubljani na voz ter izkrcal se na skalnatem vrhu, kar bo gotovo, če bo svet napredoval tako, kakor je začel.

Torej na Šmarni Gori sem, na tisti gori, o kateri je nekdo rekel, naj bode žganec in Sava mleko; pa si odtrga vsak dan kos ter ga pomoči v Savo in ne bo lačen, če bi prav doživel Metuzalemovo starost; ta mož je bil velik jedež, škoda, da nemčurskega mesá ni čislal, drugače bi bili že vsi nemčurji izginili v njegovem želodecu.

No, pa zdaj sem na Šmarni Gori, to povem že tretjič, — pa zakaj? Pod mano je še megleno morje, le nekaj ponižnejših vrhov se kaže iz njega. To je zares morje, le ladij ni na njem. Gorenjska stran je že nekoliko razbistrena, ali ljubljansko polje in mo-

čvirje, to, to! Pravo, pravcato jezero in — kaj? Je li to kaka „fata morgana“ ali kako drugo sleparstvo: ravno na tem jezeru videti je nekaj razbitih kandidatskih čolnov. Da, le poglej in zri oko! Tam plavajo ostanki čolna, v katerem je veslal — ná, ime mi je ušlo, ker so ga volilci tudi pozabili, utonil je, a našli so ga potem v Ljubljani in z velikim trudom so ga krojaški, čevljarski, močvirski in drugi umetni zdravniki obudili k življenju, da zdaj zopet diha in piha, pa še kako! V okoličansko jezero pa se ne bo več peljal, zarotil se je, da ne, in mož-beseda ostane.

Hm! Tam plava še nekoliko deskic od čolničkov; kje so njihovi gospodarji? Zginili so najbrže v volilnih valovih in iskal jih ni nihče, nihče. Žalostno!

A zdaj se vzdiguje megla in se razkadi počasi, pokažejo se zelenine, beline, rujavine, sivine. Rumeno solnce premagalo je in megla je zginila kakor —. Zdaj se vidi. Napni oko in glej! Ni treba daljnogleda, z višine se tu vidi vsa dežela Kranjska, če ne ravno s telesnim očesom, pa gotovo z duševnim. In duševno oko je več od telesnega očesa, to ugasne, a duh, — ta žari.

Jasno je torej in ozri se dalje! Stoj, ne še! Tam je Ljubljana, Ljubljana bela. Kaj pa jej je, ti ponosni gospej, da tako sramožljivo gleda svoje

krilo? In res; na eni strani je marogasto, umazano. Ali je stopila v močvirsko vodo, ali se je je morda prijala smola, lim, ali so jo prestrigle škarje? Revica zdaj zdihuje, ali oprati se tako krilo ne dá, moralo bo biti že novo — vsaj na eni strani, ker druga je čista kakor prej. Tako se bo morala ubožica potikati, da bi je vsaj svet ne videl; ali videl jo je in kar kdo vidi, vé.

Ta razgled torej ne bi bil prijeten, če bi v okolici ne sijalo jasno solnce. Tu pa se ziblje zadovoljnost in meni je to prav, zato se ozrem v gorenjsko, kamniško stran. Tam zagledam Mali grad, kjer sem nekda bral na zidu s svinčnikom zabeležene besede:

„Lepo je, lepo pač mestice Kamnik,

Škoda, da pokriva nemškutarsk' ga slamnik.“

Stih ta ni po Stritarjevem stroji, pa resničen je bil, dokler je vladal tam g. Keceľ, Bog mu daj dobro! Zdaj ni ne nemškutarskega slamnika, ne g. Keceľja, pač pa imajo Kamničani vodovod, kakoršni si Ljubljana še-le dela. Zdrava voda, zdrava pamet, morda bo vodovod ljubljanski tudi kaj pomagal k razvedrenju.

Kamnik ni velik, voli tudi le tretjino poslanca, drugi dve tretjini Radovljica in Trzin. Okraj pa je volil — no, jaz imam rad vsacega človeka, ki kaj dela, da le ne dela na kvar narodnosti in veri. Za

Ali se more primerneje imenovati, nego politično neznaboštvo, ko narodu jemlje vero v njegovo moč in ono previdnost, ki varuje tudi slabe in male narode, ki so stanoviti v obrambi svojih pravic?

Ali ni politično neznaboštvo, priporočati narodu, da poljubi roko, ki ga bije, da vpogne glavo močnejšemu od sebe; da zaduši pravno zavest, ki v njem živo klije, in da išče materijalne koristi tam, kjer mu z nogami gazijo narodne svetinje?

A mnogi od onih, ki so poklicani, da narod politično vzgajajo, imajo na duši greh propagande tega neznaboštva. Oni so krivi, da je v Slovenski faktično overa idealizovanju narodnih teženj, ker so se misli mnogih obrnile na to, da branijo svoje osebne koristi, in da mnogi ljudje ne marajo za javne posle, ker so jim iz glave izbili misli, da je mogoče narod povzdigniti.

Apostoli tega neznaboštva na jedni strani oznanjujejo našo slabost in prigovarjajo narodu, naj trpi in molči, — ali na drugi strani rišejo naše stanje s svetlimi barvami in zatrjujejo, da napredujemo. Jedno in drugo je pogubno. Ako je narod navajen, da pobešenimi rokami čaka svoje usode, navadil se bode naposled tudi politične podlosti ter mu ne bode vseč svoboden zrak, za katerim se drve njegovi prvaki. Narod pa prevaran in zaziban v sanje, da mu je Bog dobro dal in da se drugi trudijo za-nj, tudi v borbi ne bode sposoben.

Tej letargiji, temu neznaboštvu, tej blaziranosti našega časa moramo najodločneje zastopiti pot. Vsakdo je dolžan, da narodu odpre oči, da ga pouči o njegovih potrebah, da mu pokaže njegove prijatelje in neprijatelje in da ga naredi sposobnega v borbi za obstanek, za srečo bodočnosti. Najprvo pa je naša dolžnost, da smo apostoli starih idealov, ki se bolj in bolj zgubljajo iz našega javnega delovanja: apostoli resnice, da tudi narodi ne živé samo o kruhu, temveč tudi o besedi božji; — apostoli svobodne besede in vestnega delovanja v javnosti, da se razprši oni strahoviti predsodek, kdo danes vlada, kakor da bi bili samo časniki in zastopniki naroda v zbornici pozvani, da mislijo o narodu in deželi; apostoli slovenske zavesti.

Duhovnik, učitelj in vsakdo, ki pride z narodom v bližjo dotiko, pozvan je in dolžan, da vestnemu časnikaštvu pomore širiti narodne ideje, krepiti vero v narodu in razprševati narodovo obupnost.

Ne, narodi ne propadajo tako lahko! Ali če ugasimo ogenj narodne navdušenosti, ugasnila bode sama od sebe tudi prirojena ljubezen do domovine in njene svobode. Ako pojde politično neznaboštvo še dalje, našli se bodo tudi v Slovenski mnogi „realni“ politiki, ki bodo vsako rodoljubje, ako ni plačano z gotovim denarjem, imenovali mladeniško budalost!

Že danes radi marsikatero politično zločinstvo zavračamo na bremena težavnih razmer, v katerih živimo. Kakor da ne bi ravno v težavnih razmerah trebalo trdnih značajev! Ali ne, mi tolikrat tajimo narodu in zakrivamo mu največje njegove dušmane: izdajice. Naša je dolžnost, da jim odtrgamo krinko in narod učvrstimo v istini: da je ni na svetu take

moči, ki bi mogla možu vbiti rodoljubje in poštenje. Zato, še jedenkrat: zganimo se, dokler je čas! Ogičajmo se frazerske realitike in obupanja!

Kdor pa trdi, da v politiki ni idealov, naj se je ogiblje in se drži Bodenstedta, da politika pokvari značaje. Vse, kar je na svetu napredno, ni lepo; vse, kar nam oslaja in krasi življenje, storil je idealizem s pravo znanostjo. Pretirani novodobni naturalizem, nasprotno, s čim nas je odškodoval za izgubljene ideale? Najlepše nade nam je na polovico uničil, a na njihovo mesto nam je vsadil malovredno slabost, popustljivo kukavičnost v politiki in nemoralno tendencioznost v književnem in socialnem življenju.

Ozrmo se široko okoli sebe, pa pogledjmo mrtvilo, ki je začelo vladati v Slovenski in je našim nasprotnikom jedino zagotovilo za njihove vspehe.

Tem besedam dostavimo z „Nar. Novinami“: „Teorija plačnega rodolubja je gnusna. Slovenci! Varujte se tudi Vi skušnjavca in ne stopite na stezo političnega neznaboštva! Verujmo v Boga in moč naroda. Tolažimo se in navdušujmo z idejmi naših očetov! — Vera ne reši le človeka, temveč tudi narod.“

Politični pregled.

V Ljubljani, 20. julija.

Notranje dežele.

Cesar Franc Josip I. se bo z nemškim cesarjem Viljemom sešel v Berlinu dne 11. avgusta. Dne 8. avgusta bo prišel iz Lila na Dunaj, dne 10. se bo z velikim spremstvom po severo-zapadni železnici čez Draždane odpeljal v Berlin. V Draždanih bo dne 11. obiskal kralja Alberta. V Berlinu bo došel točno ob 4. uri popoldne istega dne ter se bo tam mudil 4 dni. Berolinski listi, ki razpravljajo ta sestanek, pravijo, da bo takrat poleg načelnikov vseh državnih ministerstev, pruskih ministrov in generalov tudi knez Bismarck v Berlinu prisoten.

„N. F. P.“ trdi, da se bodeta češki in moravski deželni zbor sešla dne 9. septembra. Tudi ostali deželni zbori bodo otvorili zasedanja v istem času. Ker se bo sešel državni zbor v drugi polovici oktobra, imeli bodo deželni zbori časa pet do šest tednov, da končajo svoje delo.

Štajerskih rudarskih delavcev se je obrnil na bolje. Vojakom dosejati ni bilo treba posredovati. Vse nasprotne vesti so neistinite.

Predsednikom dalmatinskega deželnega zbora je imenovan Jurij conte Vojnović, njegovim namestnikom pa dr. Kajetan Vulat. Vojnović je že poprej opravljal to službo, Vulat pa je naslednik Kapoviću.

Vnanje države.

Papež Leon XIII. je braziljanskemu cesarju čestital, da je rešen iz smrtne nevarnosti. Z istim namenom je obiskal tudi kardinal Rampolla braziljanskega poslanika pri sv. Stolu. — „Tribuna“ trdi, da je sv. Oče poslal v inozemstvo svoje denarje, katere je imel naložene pri rimskih bankah. Kolike vrednosti in verojmnosti so enake vesti, povdarjali smo že večkrat na tem mestu.

Govori se, da bo srbski poslanik v Berlinu, Milan Kristić, odstavljen in da bo na njegovo mesto prišel dunajski zastopnik Petronjević, katerega bo nadomestil minister Velimirović ali pa Daja, sek-

cijski načelnik v ministerstvu zunanjih zadev. Krogi, ki so v tesni zvezi s kraljem Milanom, pravijo, da bo prišel Kristić kot naslednik Novakovičev v Carigrad. — Vojno ministerstvo je imelo zadnje dni važna posvetovanja, katerih sta se vdeležila tudi dva častnika ruskega generalnega štaba.

Pri posvetovanju posebne ruske komisije v Peterburgu o predruženju voznin za prevažanje žita po železnicah razpravljalo se je posebno preskrbovanje Varšave z živežem v slučajih vojske. Pri tej konferenciji je zaradi tega tudi vojnega ministra zastopal načelnik generalnega štaba Obručev. — Konečno se je sklenilo, da se bo opustila generalna gubernija odeška. Sedanji generalni gubernator odeški je bil pozvan v Peterburg, kjer je osebno sprejel potrebna navodila za izvršitev te naredbe.

Mej vladami nemškega zveznega sveta se bodo mej parlamentarnimi počitnicami vršila zaupna posvetovanja o načrtu nadomestne postave za zakon zoper socialiste. Upajo, da se bo doseglo sporazumljenje do tedaj, ko se bo sešel zvezni svet in da se bo mogel kmalu predložiti načrt državnemu zboru. — Dne 20. avgusta se bo v Fuldi vršila škofvska konferenca, pri kateri se bo sklenil tudi protest zoper G. Brunovo slavnost.

„Kurjer Varšavski“ objavlja zanimiv članek pod naslovom: „Nemško-italijanska vojaška pogodba.“ V njem pravi nastopno: V slučaju nemško-francoske vojske bo Italija pomagala Nemčiji. Italijanski vojni je odprta le ena pot, namreč čez Brenner in Vogeze. Obe armadi bi morali biti vojsko pri Metz ter bi pri tem italijanska vojna prevzela nalog, kateri je imela leta 1870 tretja nemška armada pod prestolonaslednikom Friderikom Viljemom. Vse podrobnosti te pogodbe so Avstriji že znane. Avstrija se je zavezala, preskrbeti potrebna vozila za prevažanje italijanskih vojakov čez Brenner. Kolikor več italijanskih bojnih moči bo došlo v Vogeze, tem več nemških vojakov bo moglo Avstriji pomagati v slučajni vojski zoper Rusijo na podlagi avstrijsko-nemške vojaške pogodbe.

Francoski „Journal des Débats“ pravi razpravljaje zatožnico zoper Boulangerja: Javni zatožnik bo moral pred državnim sodiščem dokazati vse čine, katere v njej navaja. Ako se mu bo to posrečilo, potem se pa ne bo smelo s to zadevo lahkomišljeno postopati ali celo obžalovati, da se je pričela pravda. — Grškega kralja pričakujejo v ponedeljek v Pariz. Akoravno pa bo došel „incognito“, vdeležil se bo vendar obeda pri Sadi-Carnotu dne 25. t. m.

Odseku angleške spodnje zbornice v posvetovanje o dvorninah je minoli ponedeljek predložil prvi lord državnega zaklada, Smith, izkaz o prihranitvah v dobi, odkar je nastopila kraljica vlada. Te prihranitve znašajo 750.000 šterlingov ter so se iz njih poravnali troški za obiske tujih vladarjev. Najdražji je bil obisk ruskega carja. Angleži, kramarski narod, so pa vendar posebni čudaki. Komu na svetu bi sicer prišlo na um javno razpravljati, koliko stane gostoljubnost. Konečno si bo še kak knez premislil, kot gost stopiti na angleška tla, ker bi se moral bati, da mu bodo pozneje poslali — gostilniški račun.

V angleški spodnji zbornici je naznanil Stanhope brzojavko, katero mu je poslal iz Egipta general Greenfell: Wad-el-Njumi je odgovoril na znano proklamacijo: „Vaša vojna sila pri meni nič ne velja; poslan sem, da si podjarmim ves svet. Pozivljam vas, da se mi udaste, potem vas bom varoval; spominjajte se osode Hekove in Gordone.“

(Dalje v prilogi.)

to bo pa že skrbel sv. Primož, ki tako noč in dan zrè v dolino, čeravno pravijo, da ste ob zgorenji cerkvi skali podobni Lutru Martinu in njegovi Katrici.

Pride na vrsto pogled na okraj kranjski. Tam v Cerkljah se je nekaj kuhalo; a videl se je le še dim, skuhalo pa se ni nič. Vidi se sorško polje; vidi se tudi, da je bil tam in v Smledniku boj, pa spomine sta odnesli Sava in Sora, lovili jih ne bomo; kje so vodé že čez noč!

Pač mesti Kranj in Loka. To ni tako, da bi človek kar mimo šel. Kranjski zvonik je dolg prst, ki veli svojega mesta poslancu: „Jaz sem višji od Tebe!“ Tam v Loki sta celó dva, ki „telefonujeta“ v Kranj: „Cave ergo, consul!“

Proti sinjim goram gorenjskim bi bil razgled jasen, ali zakrivajo ga hribi. Tam biva gorenjska ponosnost, kolikor je ni spridil tuj vpliv. Da, tuj vpliv! Žalostna struna, žalibog, da moram brenkniti tudi ob to.

Tržič! Šmerlingove dóbe naredba je bila za mesta Kamnik, Radovljico in Tržič odločila volišče v Tržiči, torej najbolj oddaljenem kraji volilnega okraja. Zakaj? Tržič — res tržič, ker drugega ni — je bil prvič daleč posebno za kamniške volilce, drugič pa zanesljivo nemčursk, kar se še zdaj nekoliko pozná, akoravno je slovenska naprednost tudi tukaj pilila.

Zdaj s Šmarne Gore ni bilo videti nemčurskega dima, čeravno tam še tli nekaj, kar bi se rado vnelo, ko bi bilo le količjak ugodne, a zanesljive prilike. Narodnjakov je videti tudi tam nekaj, pa so po drugih zatlačeni. Župan bivši — Schelessnigger — je šel „ad patres conscriptos“.

A tam je Radovljica. Bila je nekaj pod tujim vplivom. Nekaj! A zdaj so starokopitneži izmrli, novi zarod pa ni več tak, kakor je bil stari. Mestice se je obneslo pošteno ob sedanjih volitvah, torej čez vse drugo „Schwamm d'rüber“, čeravno mi je iz preteklosti znano marsikaj, kar bi zanimalo mlajše ljudi; jaz pa sem že „star političen tepec“ in sem videl, skusil in slišal marsikaj, česar zdaj ni treba spravljati na dan.

Dolina gorenjska okraja radovljiskega! Ti si bila vedno skala; ob tebi se je razbilo vse nasprotstvo, ustavljala si se celó sili „obrotniške družbe“, zametavala barone in volila priproste svoje rojake — domačine. Nekaj je bilo zapeljanih, pa — zmagali niso, sramovali so se. Ti, dolina gorenjska, bila si tudi, ki si širila čast dežele Kranjske, da, dežele, ko si volila grofa Hohenwarta, ko so ga vrgli notranjski — petaki. Da, petaki. Naj se govori o Hohenwartu (in Windischgrätz-u) kakorkoli, par drugih odtehta že, čeravno „Narodoveci“ pravijo, da se v Hohenwarta

more le verovati, kakor v Boga, ker ne vidi ga nihče nikjer in nikoli — živega.

Tudi zdaj so se pokazali Gorenjci možake, in slava jim! Bodejo naj taki, potem bodo vedno „prototip“ Gorenjca, nepokvarjenega po tujcih. Pa saj se ponosnih in zavestnih možakov ne prime tako naglo ne tuja in ne pri nas domá skuhana „kultura“.

Ogledana je zdaj gorenjska stran, nad katero čuje in zre naš Triglav. Vidiš, Triglav, ti stari, sivi velikan! Tvoji otroci postali so možje, možaki, ne jezi se, če ti na glavo prihaja ljudij iz vseh krajev in stanov. Če pa boš videl kje izdajstvo, počti, postaj bljuvalnik in vode svoje pošlji po dolinah. Pa treba ne bo, ker poznaš svoje otroke.

Tam doli je Idrija. Nekaj nemčurska, po hudem nasprotnem pritisku nerodna, postala je zdaj narodna. Garibaldi, Conrad, Lipold, — „tempi passati“. Živo srebro šinilo je v narodne noge, nemškutarija je tudi tam „fiči-fači-fuč“. S Šmarne Gore se to pač ne vidi, pa resnica je. Zdaj imajo v zboru zagovornika iz svoje srede, ki je zmagal že zadnjič, a ta pot tudi. Menda bo odslej vedno tako, če ne on, pa drug njegove vere.

(Dalje sledi.)

Izvirni dopisi.

Na Radovici, 17. julija. Od več strani sem bil opozorjen, da se „Slov. Narod“ i z mano bavi. Radoveden, kaj neki je štetinasto nečrnomeljsko peró o moji hribovski malenkosti napisalo, grem v Metliko, da preberem dopis z Belokranjskega z dné 7. julija.

Znani premetení dopisnik pravi, „kako so mešali duhovniki s kandidati“, — in o nesreče! zmešali so črnomeljskim učiteljem in še nekemu račun tako, da so ti pozabili nabitih topičev in rakete so shranili za milejše čase. „Viniškemu župniku udane ovčice“ so do grla site komande iz Črnomlja, in glavna dva poveljnika, ki sta ponosno klicala, „kogar bova midva rekla, on bo izbran“ sta se prepričala o nasprotnem. In moje „krdelce“ je toliko naraslo, „da se je do večine vspelo“ in ohladilo navdušenost dopisnikovo, ki je malo pred volitvijo veselo klical: „Zmaga je naša!“

„Pred volitvijo so se zbirali volilci v gradu in v čitalnični dvorani, kjer je prišlo do malega poraza; večina volilcev pa se je razgovarjala na trgu.“ Tako gosp. dopisnik; jaz pa hočem stvar razjasniti. G. Jeršinović spisal je 27. junija povabilo, katero sta podpisala volilca Jože Bižal in Štefan Štrucelj. Povabilo slóve: „Ker je čas že jako kratek, da bi bilo mogoče pismeno se zjediniti o kandidatu, usojamo si podpisani volilni možje prositi Vas in druge volilne možje, da bi se sešli v dan volitve ob 8. uri zjutraj v narodni čitalnici, kjer se bomo lahko skupno dogovorili in potem tudi v edinosti in slogi volili. Da se ta namen doseže, je treba, da se prej nikomur svoj glas ne obljubi.“

To povabilo je bilo le onim volilcem doposlano, katere so omenjeni kolovodje smatrali svojim pristašem. Razun semiških volilcev zbrali smo se vsi drugi v čitalnici. Ko poprosimo za besedo in nekoliko že izpregovorimo, zakliče poljanski volilec: „Vun, kateri niste bili povabljeni!“ Na moje posredovanje in opombo, da smo tudi mi volilci, oglasi se od druge strani še surovejši „vun“. In tedaj zapustimo nepovabljeni — dasiravno na povabilu stoji: „Vas in druge volilne možje“ — dvorano; za nami potegnejo tudi nekateri povabljeni, kasneje se snidemo v gradu in se tu zedinimo o kandidatu. Gosp. dopisnik! Ta eksodus, povzročen po netaktnosti in surovosti, nam je poleg drugih vzrokov veleval, svojih glasov ne dati g. Jeršinoviću. Netaktni in surovi: „Vun“ priklonil je mojemu „krdelcu“ mnogo Vaših glasov, — ter je tudi prisilil župana, ali ker raje imate „preprostega kmeta“ Dragoša, da je, kakor pišete, „zatajil svojo besedo in izdal svojo stranko“. In drugi vzrok, da se je moje „krdelce“ povzpelo do večine? „Volilci so bili mirni.“ Lepo spričevalo za nas! Jaz pa rečem: „Nevolilci niso bili mirni.“ Sami znate, kako so se nekateri nepoklicani mešali med volilce in ravno to je razdražilo Semičane, ki so se hoteli volitve zdržati, da so z nami glasovali. Gledé gospodov učiteljev Rupnika in Šetine je volilec rekel navzočemu gosp. predsedniku okrajnega šolskega sveta: „Es wäre doch gut, die Herren Lehrer auf den betreffenden Erlass des Unterrichtsministers Gautsch aufmerksam zu machen.“

„Le dva duhovna gospoda sta si upala žaliti poštene možje, kar bode pa sodnijska obravnava poravnala“, glasi se Vaš dopis dalje. Gledé mene je znano, s čim sem dotičnega žalil in Vi znate, da z nasprotnikom nisva šla k preiskovalnemu sodniku, ampak v gostilno na lašo hladne pive.

Na vse neslanosti Vašega dopisa ne odgovarjam. Le gledé zadnjih pet besed Vam nekaj povem iz dijaškega življenja. Ako je dijak kako nezmislil v šoli povedal, ondaj je že zdavno umrl naš profesor položil pest na okó, kakor da bi hotel reči: „Ti butec, kako moreš tako nespametno govoriti?“ Fiat applicatio!

Iz Prage, 18. julija. Minole dni so vse češke novine, seveda vsak list po svojem ukusu, razpravljale v uvodnikih pogovor cesarjev z moravskim poslancem dr. Fanderlikom pri dvorni gostiji v dan 11. julija gledé poslednjih volitev na Češkem. Rekel je baje cesar med drugim: „To je svedočba revščine za češko razumništvo, da se je pustilo v tej meri ovladati s frazami! Mnogo se je prezrlo!“ — Besede te iz ust vladarjevih zelo dobro označujejo ne samo vlado grofa Taaffeja, temveč i njegovo parlamentno večino in sedanji izid volitev.

Mnogo se je prezrlo. Prezrlo se je, da se v državi, kakor je avstrijska, more samo vladati na podlagi krščansko-konservativnih načel in ne po liberalni šabloni, ki je francoskega izvora iz dóbe velike revolucije. Prezrlo se je, da se ogenj in voda, liberalizem in krščanski konservatizem v parlamentu ne dasta pomiriti, da ni spojiti ju ni možno, in da torej vsaka vlada avstrijska mora podpirati — bodisi liberalce, bodisi konservativce. Tako je postopal Schmerling, Herbst in Auersperg, samo grof Taaffe ostal je nevtralen, stoječ nad liberalci in konservativci.

Prezrlo se je, da je sedanji volilni red v kmet-skih občinah ustrojen po francoskem vzoru, in je torej moral okrepiti in pomnožiti liberalne življe, osebito vrste Mladočehov, koji so v svoji prenapetosti celó odposlanstvo poslali včeraj k cesarjevemu namestniku g. baronu Krausu, naj vlada dementuje cesarjeve napominane besede ali pa pogovor s poslancem Fanderlikom pojasni, ináče bodo interpelovali v deželnem in državnem zboru. Namestnik baron Kraus bil je ves presenečen nad tako drznostjo dr. Edv. Grégra in je v svoji razjarjenosti odposlanstvu malo da ne pokazal — duri!

Ti, ki so narodu vse svoje moči žrtvovali v najhujših dobah, ti so danes poraženi od teh, za katere so se trudili in zánje žrtvovali imenje in — življenje. Da, v veliko sramoto je pahnila stranka mladočeska narod, in nad tem radujejo se samo neprijatelji češkega naroda, zlasti pa Nemci, ki prežé na ugodno priliko narodnega razkolništva. Toda stranki sami postaja tesno pri srei, niso edini sami med seboj, in nastajajo med njimi Mlado-Mladočehi, kajti med njimi so celo taki poslanci, na priliko krčmar König, ki niti pisati ne zna. (Ne samo sedeti a tudi pisati ne umé! Kaj poreče na to „Slovenski Narod“? Vredn.)

To je že prokletstvo češkega naroda, da, kedar koli se nekoliko dvigne in si opomore, lastni sinovi tega naroda vstajajo, da bi z uglaženimi besedami zapeljali narod v novo pogubo, v nove zmešnjave in bratomorni boj. Pozabljajo nesloge Přemislovcev, vsled koje je narod vedno globlje padal. In ko se je dvignil, spravil se na noge, ko so nastali zlati časi za Karola, očeta domovine, ko je bil narod češki na vrhuncu svoje slave, pal je zopet za stolca, uničil se je sam v bratomornih husitskih vojskah.

Zlasti naši „mladi“ radi nazivljajo dóbo husitsko — heroično dóbo češkega naroda. Da, bila je tudi. In kak konec bil je tej dóbi? Podjarmljenje brata bratu, pustošenje domovine, pokončane vasi in mesta in oslavljen narod — to je bila posledica. Kaj so neki pomogle vse te zmage nad križarskimi vojskami, vsa ta slava Čehov, ker so se konečno sami med seboj — sprli, zbili, sami med seboj se uničevali, ko so v bratomornem boji stali jeden proti drugemu krvni bratje? In ko so bili zatrti ti življi, stoprav potem je okreval narod.

In če se kdo spominja v povestnici Rudolfove dóbe začetkom 17. stoletja, ko ni bila Praga samo „caput regni“ in „matička“, temveč i središče, v koje so se stekali zakladi vsega nemškega cesarstva, da, zbirali so se tu in imeli svoj obstanek vseh narodov učenjaki in umetelniki. Tekom 40 let ni bilo iz Prage in vse Češke družega, nego groblja podrtin, vasi prazne, sela opustošena, vsa dežela tabor največje bēde. In vse to prouzročila je nesloga. Prežil je hude dóbe češki narod, razsajal je med njim meč, ogenj in domače razprtije, toda vselej je pal vsled svoje lastne krivde, ter vstal zopet, ko so mu na noge pomogli za narod vneti, požrtvovalni možje.

Ko bi državniki in ljudski zastopniki marljivo čitali povestnico francoske revolucije! Možno, ko bi bil grof Taaffe prečital to povestnico, kojoj je spisal dr. Weiss, profesor povestnice na graškem vseučilišči, da bi bil prišel mnogim stvarjem gledé naših deželnozbornih volitev na sled, koje je — prezrl! Prezrlo se je in se prezira doslej in to na vse strani, da je vera prva podstava človeški družbi!

Prejel je te dni v obče znani češki slovničar, pisatelj in registrator naše kraljeve stolnice g. Jos. Rank od ruskega ministra in vrhnega kuratorja svete sinode Pobjedorosceva dopis, v kojem mu poroča, da mu je car v priznanje njegovih zaslug za slovansko slovarstvo in za prevajanje mnogih ruskih literarnih proizvodov v češčino podelil častni dar, koji mu je bil poslan zajedno s pripisom. Dar

ta je dragocen briljantni prstan, obrobje njegovo je od modrega emajla, okolu njega nahaja se 12 žlahtnih kamenčkov, inicijalka A z rimsko številko III. Zamotku bilo je priloženo tudi 1000 rubljev.

Konečno bodi še omenjeno, da so te dni delavci pri kopanju temelja za neko štirinadstropno hišo „Na bojišči“ tu v Pragi našli v zemlji 1 meter globoko lončeno posodo. Ko jo razbijejo, najdejo v njej dva popolnem nepokvarjena, izborna pozlačena, z biseri, granati in dragimi žlahtnimi kamenčki okrašena in umeteljno izgotovljena keliha s patenami, jedna je pozlačena v ognji, druga je bela iz čistega srebra. Dalje so našli v posodi srebrn križ s svetimi ostanki in gorenji konec škofovske palice, vse iz srebra. Lastnik zemljišča g. Černý in stavitelj g. Kutina izročila sta in darovala ta dragoceni zaklad, koji nima samo velike historično-umeteljske, temveč i veliko gmotno vrednost, češkemu muzeju.

Z Gorenjskega, 19. junija. Plinij je v neki svoji knjigi opisaval gozdna drevesca in rastline ter pravi o neki vrsti rastlin: „scopis tantum nata“, to se pravi, da ni za družega, kakor da se metle iz nje vežejo, s katerimi se smeti in nesnaga pométa iz hiš. Prišlo mi je na misel to ime, ko sem zadnjič bral ostuden napad na mil. knezoškofa v „Slovenskem Narodu“, ki je vzbudil gnev in nevoljo ne le v meni, temveč v vseh, ki se še niso dostojnosti odrekli. Par mesecev sem je pométal „Narod“ nesnago, ki jo je hotel videti s slepimi očmi pred pragom zaslužnih in blagih rodoljubov, pométal vse laži v svoje predate, naposled se je pa spravil celó na prevzvišeno osebo škofovo, čemur se pa prav za prav ne čudimo prav nič, saj „Narodu“ ni več sveta celó ne oseba papeža, namestnika božjega na zemlji. Prav obrekovalno hoče jemati liberalni in humani „Narod“ čast in dobro ime škofu, ker trosi po svetu izmišljene besede kot gotove. „Calumniare audacter“, to je znal in zná še naš stari dnevnik. Človek bi mislil, da bode „Narod“ preklical svoje obrekovanje, ko je resnica prišla na dan, pa ne. Pravi: „Če je gosp. minister knezoškofove besede poslancema drugače povedal, kot jih je Njega knežja milost govorila, za to mi nismo odgovorni.“ Da, za to niste odgovorni, pač pa za to, ker ste ime škofovo spravljali ob čast, in to z negotovimi poročili, za to obrekovanje ste pa Vi odgovorni. Da bi preklical „Narod“ kdaj kakšno laž, tega on ne zná. Sicer pa prav licemersko hoče ločiti dostojanstvo škofovo od osebe škofove ter trdi, da se to nič ne dotika škofove časti. Kako pa? Ali ni neki višji častnik zadnjič razžalil vrednika „Narodovega“, in vendar ste potem klicali, kako hudo je to, če vrednik nima pravice, iskati zadoščenja v dvoboju? Zakaj ste se tako jezili, saj je bila vendar žaljena le Vaša vredniška čast? Pa „Narod“ ima dvojno mero. Z gnusom se obračamo od lista, ki zastopa taka načela!

Iz Polja, 19. julija. (Raznoterosti.) Letošnjo pomlad trpelo je sadno drevje po naših vrteh veliko pred gosenco glogovega belina. Po zimi se ni zmenil nihče za gosenčjo zalego, katere je bilo prav obilo videti po drevju. Od županstva bilo je oklicano pri cerkvi, da mora vsak gospodar osnažiti svoje drevje, sicer zapade kazni. A gospodarji se niso zmenili za ta opomin, še celó posmehovali so se občinskemu slugi, češ, naj le lazi po drevju, kdor hoče. Nasledki bili so žalostni, kajti vse drevje je bilo sredi maja popolnoma obžrto, in še sedaj poznajo se žalostni nasledki malomarnosti. Tudi za prihodnje leto smo preskrbljeni obilo z gosenčjo zalego. Že sedaj je vse drevje kakor osmojeno, koder so letali meseca junija silni roji belih metuljev. In tako čaka prihodnjo zimo zopet dela dovolj, da se ugonobi nadležni in silni mrčes. Želeti bi pa bilo, da bi tudi župani rabili dotično postavo in da bi jim ne bilo dovolj, le da se razglasi ukaz pokončavati gosenčjo zalego, temveč paziti in gledati bi morali tudi na to, kako se ukaz izpolnjuje. Letošnje izkušnje naj bodo vzgled, in ako prihodnjo pomlad ne bode pomagal prijazen opomin, pomagala bode pa kazen. Zakaj pa so sklenjene postavbe, ako se ne gleda na to, kako se izpolnjuje.

Kaj, ko bi izpregovoril še o našem „ubogem“ šolskem vrtu katero? Razjasniti pa moram najprej, zakaj pišem „ubogi“ šolski vrt.

To namreč zato, ker naš šolski vrt obstoji že nekaj let, a vedno še brez ograje. Lahko si misliš, dragi čitatelj, kakšen mora biti šolski vrt brez ograje, prepuščen sosednjim kokošim in piščetom.

Kako neki mora delovati učitelj na takem popolnoma božje milosti prepuščenem vrtu?

Pač se je sklenilo v neki šolski seji, da se šolski vrt ogradi; pa s čim? S surovimi — okrajniki! Predlog gospoda nadučitelja, naj se ogradi vrt z živo mejo, je propadel. Vzrok ni znan. Da bi drugačna nego lesena ograja preveč stala, je pač prazna. Saj to bode vsakdo vedel, da je vsako pomlad pri leseni ograji dovolj sitnega popravljanja in nekaj stroškov gotovo, več ali manj. Živa meja bi bila ob enem lepa, poleg tega pa tudi dovolj trpežna.

Še mnogo koristnega bi se dalo storiti v naši občini, da niso naši možje tako različnih mislij. Sloge je treba! S.

Iz Kresnic, 18. julija. Dovolite, da tudi jaz zapišem par vrstic o sv. birmi, ki je bila v naši fari dné 13. julija. Vém, da se taki dopisi zelo ponavljajo, ali naj najde prostorček v cenj. „Slovencu“, ter priča, kako da ljudstvo časti in ljubi svojega višjega pastirja v kljub vsem napadom od neke strani.

Od Jelnice — krajne vasi naše fare — do farne cerkve in kolodvora postavili so fantje veliko lepih mlajev, okrašenih z različnimi zastavami in venci, katera so spletle dekleta; tudi slavolokov s pomenljivimi napisi ni manjkalo. Z Janč do Jelnice — blizu poldrugo uro daleč — prišli so Njih ekselencija mil. knezoškof peš. Tam so jih čakali odlični možje z blagorodnim gosp. Fr. Povšetom, deželnim poslancom, ki je rojak naše fare. Gospod Povše ekselencijo v imenu občine presrečno pozdravi ter tako navdušeno govori, da marsikomu solza priigra iz očesa. Prevzvišeni pastir izpregovori par besedij ter si s svojo prijaznostjo takoj srca vseh pridobi. Potem stopi v voz ter se pelje med zvonjenjem in pokanjem topičev proti podružnici Matere božje na Poljanah in si ogleda lično cerkev. Ko se pripelje pred rojstveno hišo gosp. poslanca Povšeta, ekselencijo pozdravi gospica Povšetova, podavši jim šopek cvetlic v znamenje, da hoče mladina svojemu višjemu pastirju vedno pokorna biti, ga ljubiti in spoštovati.

Drugi dan zgodaj že naznanja strel in zvon, kako imeniten gost je med nami. Ob 9. uri zjutraj bil je slovesni vhod v cerkev, potem sv. maša, in po maši je bilo izpraševanje birmancev, katerih je bilo 91. Potem stopi mil. g. knezoškof na leco in govori zbranim ljudstvu besede, katere so segale do srca. Po pridigi je sledila sv. birma, molitve za mrtve in vizitacija notranje oprave farne cerkve. Ko je bilo opravilo končano, usedli smo se k zmeremu kosilu, med katerim je napil in se zahvalil domači župnik Njih ekselenciji. Deželni poslanec g. Povše napil je z njemu lastno zgovornostjo sv. Očetu papežu Leonu XIII. in prečast. knezoškofu, v jedrnatem govoru mnogokusnemu presvetlemu cesarju Francu Josipu. Urno prešla je ura in spremili smo visokega gosta do kolodvora, želeči: „Gospod! oživljaj in osreči ga na zemlji in ne daj ga v voljo njegovih sovražnikov!“

Trgovska in obrtniška zbornica.

Trgovska in obrtniška zbornica imela je, kakor smo že javili, dné 14. junija 1889 svojo redno sejo pod predsedstvom gospoda zborničnega predsednika Vasa Petričiča in naslednjih gospodov zborničnih članov: Ivana Baumgartnerja, Oroslava Dolenca, Ivana N. Horaka, Alojzija Jenka, Janka Kersnika, Antona Kleina, Frana Kolmanna, M. Krennerja, Karola Luckmanna, Frana Omerse, Ivana Perdana in Jerneja Žitnika.

Gospod predsednik izjavi, da je za sklepčnost dovoljno število članov navzočnih, otvori sejo ter imenuje overovateljema zapisnika gospoda Janka Kersnika in Karola Luckmanna.

Naznanivši, da je Njega vzvišenost g. trgovski minister potrdil volitev zborničnega načelstva, nagovoril je gosp. predsednik zbornične člane tako-le:

Velečastita gospôda! O priliki, ko prvokrat nastopam častno mesto predsednika trgovske in obrtniške zbornice, imam se prvič zahvaliti Vam, častita gospôda, za zaupanje, katero imate v moji skromni moči, in potem Njegovi vzvišenosti, gospodu trgovinskemu ministru, ki je volitev potrdil.

Nisem navajen obetati, kar je nedosežno, pač pa storiti vse, kar je v mojih močeh, da zadostim poklicu, kateremu se posvetim.

Ako se mi to ne posreči, prosim Vas, da vzamete dobro voljo za delo, ker je konečni uspeh našega truda odvisen čisto od nam nasprotnih sil.

Ne motimo se, gospôda, poklic obrtniških in trgovskih zbornic je težaven, ako se imajo izpolniti tirjatve postavnih določil, kakor tirjatve opravičenega javnega mnenja, povspešiti in povzdigniti dremajoči notranji promet. To se dá le doseči na podlagi večletnih izkušenj, prostih vsake iluzije, z vsestransko védo in s pogumom, obračati mračna prizadevanja in namene sebičnjakov v tir pravičnega in poštenega uvaževanja vsakega faktorja materijalnega razvitka, bodisi to v prid narodnjaku, ali možu, nam politično nasprotnem.

Površno javno mnenje ne napada samo v našem zborničnem okolišu, ampak tudi v drugih zborničnih okoliših trgovskih in obrtniških zbornic, zakonito pozvanih v to, da zastopajo koristi trgovstva in obrtništva z rudarstvom vred. Trgovske in obrtniške zbornice trudijo se navzlic neutemeljenemu očitaniu potezati se po vsej svoji moči za kroge, katere zastopajo.

Avstrijsko-ogerske trgovske in obrtniške zbornice osnovala so se tudi v nekaterih važnih središčih prometa v inozemstvu: njih namen je, gojiti in pospeševati skupne trgovinske koristi avstro-ogerskih trgovcev in obrtnikov, pospeševati trgovino in promet z avstro-ogersko državo, predlagati iz svojega nagiba ali na vprašanje naših oblastev poročila, katera se v ostalem tičejo tudi trgovinskih, plovstvenih in poštnih pogodb, takisto konzulatnih konvencij, podajati trgovinske informacije, povzdigovati kupčijo med inozemstvom in avstro-ogersko državo.

Nadalje naj povdarjam, da so organi naše državne uprave popolnoma zadostili svoji dolžnosti, da bi tako zagotovili uspeh narodno-gospodarskega razvita.

Svetovna razstava, mnoge obrtne in industrijske, potem poljedelske in gozdarske razstave, zgradbe železnic, osnivanje mnogih obrtnih in strokovnih šol, povzdiga narodnega pouka, konečno mnoga pomagala, ki so namenjena cvetočemu modernemu prometu, jasne so in glasne priče temu.

Viri blagostanja so ne samo posamičnika, nego celih narodov; množeči se tuzemski promet, izvoz naših izdelkov v inozemstvo, ki povprašuje po teh izdelkih; in čimbolj raste to izvažanje, tembolj se množi narodno blagostanje, bogatstvo države, ker ima to, kar za to dobivamo, vedno večjo vrednost, nego to, kar damo za to.

Po mojih mislih more se odločno trditi, da se malone vsi krogi držé géslo: v materijalnih vprašanjih ne bodi nobenega političnega nasprotstva.

Gotovo! Jaz sem vselej, in tudi Vi, gospôda moja, mislil jednako, in zaradi tega obračam se zaupno ne samo do gospodov tovarišev politične nasprotne stranke, ampak tudi do onih, ki me niso počastili pri volitvi s svojim glasom, da blagovolijo kakor doslej skupno sodelovati s svojimi vsestranskimi izkušnjami, s svojo védo in z ljubeznijo do stvari. Zbornica ne more pogrešati podpore, ne postavnih činiteljev, in tudi ne inicijative posameznih krogov, ker le združeno delovanje utegne doseči izboljšanje naših materijalnih razmer.

Istina je, da je razloček med interesi trgovine in interesi obrta tako star, kakor zgodovina narodnega gospodarstva. Prvi se zanimajo za svobodno trgovino, drugi so za to, da se mora varovati domača obrt, da more tekmovati z izdelki inozemstva. Zadnji so v srečnem položaji, da uporabljajo pripomočke, ki so v kovinski valuti in v napredujočih strojih. To pa se dá le tedaj doseči, ako se tudi obrt posluži enakih sredstev, kakor velika industrija.

Treba je tedaj deliti delo in potrebuje se kapitala, kar pa se dá doseči le na podlagi združenj. Obrt naj si z združenjem v produkciji zagotovi tudi kapital in naj ga upreže v svojo službo.

Naš obrt pač zasluži o vsaki priliki naše popolno uvaževanje. On je potlačen in sopiha pod mnogovrstnimi težkimi bremenami, in okrvavel je v svojem vsakdanjem boju za svoj vsakdanji kruh. To je žal res.

Jaz Vas torej vabim, gospôda zastopniki obrtnikov, predlagajte izpeljive konkretne predloge za olajšanje materijalne bede Vašega stanu in bodite uverjeni, da se bode vse zgodilo, kar se dá doseči in kar zbornica more doseči. Zbornice so še vedno one korporacije, katerih mnenje visoka vlada osobito uvažuje.

Uverjen sem in tudi vi z menoj, da bode naš velečastiti gospod tajnik, cesarski svetnik Ivan Mur-nik, čegar večletne, tudi javno priznane imenitne zasluge za obrt, industrijo in trgovino so bile že več-

krat odlikovane na Najvišjem mestu, — kakor doslej uporabljaj vsako priliko sodelovati s svojimi večletnimi izkušnjami in s svojim znanjem v prid trgovine in obrtništva.

Končujem s prošnjo do visoke vlade, naj ona ne odtegne delu trgovske in obrtniške zbornice svoje pomoči. (Dalje sledi.)

Dnevne novice.

(Potrjena deželna postava.) Presvetli cesar je z Najvišjim odlokom z dne 6. julija t. l. potrdil od kranjskega deželnega zbora sklenjeni postavni načrt, s katerim se prenareja § 2 postave z dne 18. dec. 1874 (dež. zak. št. 1. iz leta 1875), gledé vrvanja normalnošolskih prispevkov iz zapuščin na Kranjskem.

(„Politik“) je včeraj priobčila članek z naslovom „Der Justizminister und die Slovenen“. Danes le opozorimo gg. čitatelje na ta članek iz peresa slovenskega poslanca, v prihodnji številki ga objavimo v prevodu.

(Z Dolenjskega): G. dopisnik iz Trebnjega v šte. 162. „Slov. Naroda“ prorokuje ter pravi, da so Radečani, Mokronošani in Trebanjci bili za g. Goljo, Litije za g. Jeretina, in le Žužemberčani so bili za g. Žitnika. Ko bi g. Žitnik imel na svoji strani le Žužemberčane, ne bil bi dobil 102 glasov. To je le zvižaja. Sicer pa je vseh pet Radečanov možato volilo od centralnega odbora priporočene kandidate. Isto tako so Trebanjci volili g. Žitnika poleg g. Golje. Dalje pravi, da so duhovniki hoteli izpodriniti gg. Svetca in Papeža, kar tudi ni resnica; le g. Jeretina pristaši so hoteli g. Svetca izpodriniti. To si naj zapomni „Slov. Narod“, ki je hotel, da proti njemu ne sme biti agitacije. O „klobasi“ pa ne bom govoril, temveč rečem, da po volitvi ne agituj; kakor po toči nikar ne zvoni. Kar je storjeno, pa je storjeno. Zakaj pa „Slov. Narod“ Vam ni odgovoril, koliko pisem in komu jih je pisal proti Vam g. dr. Vošnjak? Volilec

(Isterski deželni glavar.) Ko so bile končane volitve za isterski deželni zbor, takoj so italijanski in nemški listi imenovali razne osebe, ki bi imele zasesti izpraznjeno stolicu deželnega glavarja za Istro in zborničnega predsednika. Največkrat imenujejo ti listi ime rovinjskega raznačelnika M. Campitellija. Tem povodom piše „Naša Sloga: „Naši čitatelji vedó brez dvoma, kaj je in kdo je gosp. Campitelli, ker je postal glasovit v zadnjem zasedanju deželnega zbora v Poreči. Mi ne vemo, koliko je istine v govoricah gledé g. Campitellija, toliko pa moremo reči naravnost, da bi bil med vsemi italijanskimi zastopniki g. Campitelli najnesposobnejši deželni glavar in predsednik deželnemu zboru.“ „Naša Sloga“ nato navaja razloge Campitellijeve nesposobnosti, njegovo starost, gluhost, in da je vsled nezmožnosti moral odstopiti kot občinski načelnik v Rovinju, in kar je najhujše, da ne zná niti besede hrvatske in strastno mrzi na Slovane.

(Konfiskacija.) Predzadnjo številko „Slovenskega Naroda“ je zaplenilo c. kr. državno pravdnništvo zaradi uvodnega članka „Škofovo pojasnilo“, v katerem se je razpravljaj znani dogodek pri justičnem ministru grofu Schönbornu.

(Klub amatérjev-fotografv v Ljubljani.) Pri zadnjem obnem zboru tega novega društva so bili v odbor voljeni vsi dosedanja provizorični odborniki in sicer: Ivan Šubič, predsednikom, Gustav Pirc, tajnikom, Luka Pintar, blagajnikom, gospa Marija Hlavka in Anton Tramé, odbornikoma. Zbor je nadalje sklenil, da si omisli društvo popolen laboratorij in kupi nov fotografski aparat, ki bode odgovarjal vsem zahtevam sedanjega časa in vedno na razpolaganje društvenikom v vajo in zabavo. V kratkem se pričó društvena predavanja, pristopna udom in sploh prijateljem fotografije, o najnovejših iznajdbah in tehnikah na polji te lepe umetnosti; predavanja bodo zvezana z demonstracijami, ki bodo novim udom pokazale, kako je treba postopati pri izdelovanju slik. Društvena pravila se vže tiskajo in v kratkem se bodo razpošiljala udom in sploh zainteresentom za novi klub. Oglasila naj se adresujejo na društvenega predsednika (Virantova hiša, I. nadstropje, Zvezdarske ulice).

(Na Vrhniki) je bil dne 18. t. m., kakor se nam je že brzojavno sporočilo, s 33 glasovi jednoglasno županom izvoljen g. Gabrijel Jelovšek; občinski svetovaleci pa so gg.: Karol Mayer, Josip Lenarčič, Jurij Grampovčan, Karol Kotnik, Fran Gallé, Jakob Kovač, Josip Jurca in notar Anton Komatar.

(Dalmatinski deželni zbor) se je danes sešel. Nj. Veličanstvo je imenovalo Gjura conte Vojnovića predsednikom in dr. Kajetana Bulata njegovim namestnikom.

(Izlet v Divačo.) Društvo „Ljubljanski Sokol“ priredilo bode dne 4. avgusta izlet v Divačo, kjer se bode sošlo več izletnikov s Krasa, Notranjskega, Trsta in Goriškega.

(Premeščen) je poštni komisar g. N. Dudan iz Zadra k ravnateljstvu v Trst.

(V Zagrebu) je prišlo z današnjim dnem izhajati glasilo Starčevićeve stranke „Glas Naroda“.

(„Dom in Svet“) ima v zadnji 7. številki naslednjo vsebino: Gomila. (A. H.) — Črnošolec. (Spisal Krasjanin.) — Pokojni gibeljski cerkovnik. (Črtica iz Bele Krajine; spisal Janko Barle.) — Cigan je cigan. (Slika iz domačega življenja. Spisal M. O.) — Gospodov dan. (F. Krek.) — „Slava Vodniku.“ I. Vodniku. (A. Funtek.) II. Ob slovesnem razkritju Vodnikovega spomenika s podobo. (M. O.) III. Vodniku povodom odkritja njegovega spomenika. (A. M.) — Dr. Gregorij Oglar (Carbonarius de Wieseneck). (Spisal A. Koblar.) — O spiritizmu. Kritična študija. (Piše dr. J. Janežič.) — Strupene rastline. (Piše S. Robič.) — Matej Cigale — slovenski jezikoslovec. (Spisal J. D.) — Slostvo. — Raznoterosti. — Vadnica.

(Pogorel) je dne 16. t. m. Ignaciju Šumiju iz Kranja kozolec z dvanajstimi okni. Škode je do 450 gld., ker je bil kozolec poln pšenice. Zažgali so trije otroci, ki so poskušali smodke kaditi.

(Na četrterazrednici v Črnomlju) so poučevali gg.: Jeršinović Anton, Pokorn Jakob, Klemenčič Miha, Šetina Franjo, Rupnik Ivan, Matanovič Avgusta in Kopitar Franjo. Učencev je bilo 348, dečkov 176, deklic 172.

(Pasji kontumaci) je zapovedan v občinah Planini in Cirknici pričenši s 15. dnem t. m. do 16. oktobra.

(Sneg) je pobelil v četrtek vrhove Turov na Koroškem.

Telegrami.

Praga, 19. julija. Pri današnji deželnozborni volitvi v mestnem okraju smihovskem je zmagal Staročeh Elhenicky zoper Mladočeha Krejčija s 604 proti 529 glasovom. Nemci niso volili.

Berolin, 19. julija. V današnji magistratni seji je župan prečital naznanilo, da je cesar avstrijski prosil, naj se pri njegovem prihodu zaradi žalovanja opusti vsak uraden sprejem s strani občine, kakor tudi olepšanje cest.

Pariz, 20. julija. V ponedeljek bo izšel nov manifest Boulangerjev kot odgovor na zatožnico. Boulangistiško zborovanje v Marseille-u je sklenilo, da bo Boulanger v štirih okrajih kandidoval za generalni svet.

Carjigrad, 20. julija. Vlada je ukazala, da bodo na Kreto odšli nekateri bataljoni, ki se bodo nemudoma v Bajruto vkrcali.

Poslano.

Odgovor

g. Iv. Hribarju, zastopniku „Slavije“, na odprto pismo v „Narodu“ dne 28. junija.

Pozvali ste me v napominanem „odprtem pismu“ jako oblastno na odgovor glede nekih besedij, katere bi bil R. T. praznik govoril o Vas pri obedu v župnem dvorcu v Šmariji. Poslal sem dne 2. t. m. vredništvu „Naroda“ odgovor, ob enem pa tudi Vas intimiral o tem. A ker Vam ni bil po godu odgovor moj, moral je iti v koš — pričakovali ste blago, da se bodem pred Vami ponižal v prah. V drugem zasebnem listu, katerega sem prejel dne 7. t. m., pozvujete me zopet, naj Vam objavim onega, ki je pripovedoval meni „laži“. (?) Poslal sem Vam 10. t. m. spet drugi odgovor, a zaman čakam, da ga prinese „Narod“. Prisiljen sem, da odvrnem neosnovane napade na svojo osebo, tisti odgovor, ki sem ga poslal Vam in je bil namenjen za „Narod“, prijaviti tu v „Slovenca“. Evo ga!

Kar sem govoril v Šmariji, in pisal v prvem svojem odgovoru na Vaše odprto pismo v „Narodu“, potrdim kot resnično še jedenkrat. Govoril sem, ne sicer z istimi besedami, katere mi Vi podtikate, marveč z drugimi.

To bode zadostno pričala duhovščina šmarijska in še kateri drugi izmed takrat povabljenih.

Trdim pa, da ne le vse to, kar sem govoril v župnem dvorcu šmarijskem, nego še več, je bistveno gola resnica.

Jeli niste izrazili g. župniku vodiškemu nekatere besedij, ki kažejo, kako malo čuta ste imeli do duhovnikov, ki so tako sočutno kazali bratovsko lju-

bezen nasproti umrlemu Vašemu g. bratu duhovniku? Se li ne spominjate več, kaj ste govorili z župnikom Žužekom dan pred pogrebom? Vprašali ste: „koliko duhovnikov pride k pogrebu?“ — „vozu diese Fresage“ — ter dostavili: „še prva rana ni zaceljena“ (menda stroški za lansko novo mašo?)

Kakšen vtis so te Vaše besede napravile na dotične duhovnike, katerim jih je povedal vodiški g. župnik, to pač brezdvomno najjasneje kaže njihovo obnašanje na dan pogreba. Treje duhovnikov — ki jih lahko imenujem — odpeljalo se je takoj po pogrebu, kar pri nas po deželi ni običajno. Kako ste se Vi takrat vedli, spoznam iz pogrebne računa, in da g. dekan desetaka sprejeti ni hotel. Kako Vi zamorete zagovarjati tisti stotak, ki ste ga čez osem ali 14 dni pozneje poslali v Vodice?

Menim, da Vam ne bo težko uganiti, kdo je oni „brezobraznik“, ki je one „laži“ (?) raztrosil po svetu. Ako bi vodiški gosp. župnik, ki je memogredé omenjeno, Vašim domačim velik prijatelj, in kateremu ste s svojo brezobzirnostjo napravili veliko preglavice, — ne bil navzočim gg. duhovnikom objavil Vaših besedij — bi dotični gospodje tega ne bili mogli objaviti tudi drugim, tako, da je naposled ta zadeva postala znana premnogim po Gorenjskem in po Ljubljani, kakor tudi meni na Gradu.

„Da je resnično to, kar pišem, spričati more g. župnik vodiški. Jaz sem se, kakor Vi, obrnil v pojasnilo te zadeve do njega pismeno. Prav tako tudi Vi. Vi do danes niste dobili odgovora. Zakaj ne, si lahko mislite.

Ker se je stvar meni za mojo osebo zdela važna in nujna, napotil sem se osebno k napominanemu župniku, da se zadeva prej ko prej reši. On je pred pričami izrekel to, kar Vam danes poročam.

Zdaj naj pa č. čitatelji sodijo, na kateri strani je „skrajno podla izmišljotina“ in kdo je „brezobraznik“ o katerem se drznete „imeti mnenje, kakoršnega zapisati ne marate“. Vi hočete biti poštenjak, skažite se tacega, sicer ravnokar napominane besede zadevajo Vas.

V Ljubljani, dne 20. julija 1889.

J. Tomažič.

Tuji.

17. julija.

Pri Stonu: Srečko Knifc, župnik, iz Vipave. — Josip Bottmayer, poštni oficijal, iz Trsta. — Henrik Friedman z Dunaja. — Julij Steinitz, trgovec, iz Berlina. — Egidij Mallner, z Dunaja. — Lenček iz Sevnice. — Vera pl. Hellmer iz Ilirske Bistrice.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	737.7	13.4	sl. szap.	m. oblač.	
19. 2. u. pop.	733.8	21.4	sl. svzh.	del. oblač.	0.00
9. u. zveč.	735.3	17.6			
Srednja temperatura 17.5°, in 1.9° pod normalom.					

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

20. julija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 80 kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ 16 „	84 „ 70 „
5% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ 70 „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 75 „
Akcije avstr.-ogorske banke	907 „
Kreditne akcije	303 „ 25 „
London	119 „ 20 „
Srebro	— „
Francoski napoleonid.	9 „ 47 „
Cesarski cekini	5 „ 64 „
Nemške marke	58 „ 30 „

Tržne cene v Ljubljani

dne 20. julija.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	6	66	Špeh povojen, kgr.	—	68
Rež,	4	66	Surovo maslo,	—	64
Ječmen,	4	—	Jajce, jedno	—	2
Oves,	3	—	Mleko, liter	—	7
Ajda,	5	16	Goveje meso, kgr.	—	54
Proso,	5	—	Telečje	—	48
Koruza,	4	83	Svinjsko	—	50
Krompir,	—	—	Kostrunovo	—	32
Leča,	12	—	Pišane	—	35
Grah,	13	—	Golob	—	17
Fizol,	11	—	Seno, 100 kgr.	2	14
Maslo,	kgr.	80	Slama,	2	32
Mast,	—	70	Drva trda, 4 mtr.	6	40
Špeh svež,	—	54	„ mehka, „	4	15

Račun dohodkov in stroškov za Vodnikov spomenik in slavnost odkritja.

I. Dohodek:

1. Za spomenik nabrani znesek z obresti	5944 gld. 61 kr.
2. Od slav. deželnega zbora kranjskega	1000 „ — „
3. Od slav. mestnega zbora ljubljanskega	1700 „ — „
4. Doходи pri slavnosti (od prodanih sedežev na tribunah, vstopnin pri koncertih, gledališne predstave, darov)	369 „ 72 „
Skupaj	9014 gld. 33 kr.

II. Stroški:

1. Gosp. Ganglu za izdelovanje kipa	2810 gld. — kr.
2. Livarju Pönningerju za ulivanje kipa	3158 „ — „
3. Kamnoseku Fr. Tomanu za kamnoseška dela	1574 „ — „
4. Za postavljenje spomenika, za slavnost odkritja, okrašenje trga, postavljanje lope na čitalniščnem vrtu, godbo, tiskovine itd. itd.	1492 „ 33 „
Skupaj	9026 gld. 33 kr.

V Ljubljani, dne 18. julija 1889.

Odbor za Vodnikov spomenik.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Letne doneske so poslale podružnice:

Mokronog	42 gld. — kr.
Slovenji gradec	50 „ 25 „
Ajdovščina	35 „ — „
Prva ljubljanska	27 „ 65 „
Turjaška	51 „ — „
Litijska	75 „ — „
Konjiška na Štajerskem	15 „ — „
Cerkniška na Gorenjskem	31 „ — „
Ormoška na Štajerskem	60 „ — „
Briska na Goriškem	40 „ — „
Ajdovščina po g. Lokarju	49 „ 66 „
Selska	25 „ — „
St. Kancijan na Koroškem	32 „ 50 „
Kotnaraves na Koroškem	47 „ 50 „
Premška	6 „ 30 „
Beljak in okolica	40 „ — „
Saleška dolina	28 „ 30 „

Darovali so:

Gosp. prof. J. Francelj v Varaždinu	60 „ — „
Nabira begunjske podružnice	2 „ 40 „
Gosp. župnik J. Gros v Zagorji	5 „ — „
Nabira brdske podružnice	2 „ — „
Nabira vel.-pireške podružnice	11 „ 60 „
Pantje pri sv. Lambertu	1 „ — „
Gosp. Jaklič, voj. duhovnik v Tridentu	2 „ — „
Dohod. veselice šentpeterske podružnice	164 „ — „
V Celovci nabrano v pušici	23 „ — „
Zabniška kuracija	5 „ — „

Podružnice, katere še niso poslale letnih doneskov za l. 1889 glavni družbi, prosim, da jih pobero in dopošljejo.

V Ljubljani, dne 18. julija 1889.

Dr. Jos. Vošnjak,
blagajnik.

Priporoča svoje izdelke prečastiti duhovščini in p. n. cerkvenim predstojnikom po najnižji ceni v najnovejših in lepih oblikah. (15)

Na željo pošilja načrte in ilustrovane cenike. Staro orodje in posode jemlje v popravo.

V obvarovanje zdravja nedvomno nekaj novega

je uradno koncesijonovana. naravna, umetno s prosto ogeljno kislino prirejena mineralna kislava voda

kostrivniški kislav vrec

(Römerbrunnen)

pri Rogatecu.

Z naravo in umetnostjo srečno spojena, nedosegljiva, do sedaj v kupčiji še ne se nahajajoča zdrava pijača je ta peneča se

mineralna kislava voda,

katera je zdravejša in okusnejša kakor vse takozvane sifon-kisle vode. (23—13)

Na prodaj je v vseh znamenitejših lekarnah, pri trgovcih ter je neposredno pošilja oskrbnitvo rimskega vrelca, pošta Rogatec-Slatina (Štajersko).

Gospodom šolskim predstojnikom in učiteljem

(18)

priporoča

Andr. Druškovič

trgovina z železnino in orodjem

na mestnem trgu 10,

vsa vrtnarska orodja, kakor tudi orodja za sadjerejo in obdelovanje sadnih dreves, in sicer: drevesna strgulja, škarje za gosenice, ročna lopatica, drevesna žaga, sadni trgač, dreves. škarje, cepilnik, cepilnik za mladiče, cepilni nož, vrtnarski nož in drevesna ščetka. Orodja so vsa na lepo popleskani leseni plošči urejena in po prav nizki ceni.

C. kr. priv.

**splošnja zavarovalnica
v Trstu**

(Assicurazioni Generali)

ustanovljena leta 1831.

Jamstveni zaklad družbe . . . gld. 38,369.849-10
Izka ustanovitve je plačala družba škod za . . . 217,257.394-75
Zavarovalno stanje v oddelku zavarovanj življenja dné 31. dec. 1888 . . . 110,813.920-80
Premijski listi in premije, ki se bodo v poznejših letih pobrale v oddelku zavarovanja zoper požar . . . 23,202.774-10

Družba zavaruje

1. na človeško življenje v vseh mogočih sostavah;
2. zoper požare;
3. Občinam, cerkvam, samostanom in pobožnim ustanovam dovoljuje družba 20% odpust od normalne premije.
4. zoper škode vsled prevažanja na suhem in na vodi;
5. zoper razlom zrealnih oken in zreal;
6. zoper telesne nezgode na račun prve avstrijske splošnje zavarovalne družbe zoper nezgode na Dunaji.

Zastopi zavodu na Gorenjskem in Dolenjskem so:

Glavni zastop v Ljubljani: Gradišče št. 4.
Bled: H. L. Wencel.
Borovnica: Franc Gregorka.
Domžale: H. L. Wencel.
Kamnik: Ivan Stelč in Benjamin Winkler.
Kočevje: Franc Schescharek.
Kranj: Franc Omersa.
Krško: Josip Arnschegg v Vidmu.
Novo mesto: Josip Ogrinz (le zoper točo).
Ribnica: Anton Lapsajne.
Škofja Loka: Vincencij Jammar.
St. Jernej: Franc Novosele.
Velike Lašče: Blaž Hudovernik.
Vrhnika: Josip Hammerschmidt.

(6-3)

Brata Eberl,

izdelovalec oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Franciškansko cerkev v g. J. Vilharja hiši št. 4. priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupe so oljnat barve v ploščevinastih pušicah (Blechbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfinije naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

(14)

Cenike na zahtevanje.

Razglas.

Zaradi prezidanja prostorov v mestni hiši premestiti sta se morala začasno urada mestne blagajnice in davkavije

v meščansko bolnišnico
(kresijo)

(3-3)

v Špitalskih ulicah II. nadstropje.

Mestni magistrat ljubljanski,
dné 16. julija 1889.

„AZIENDA“

avstro-francoska družba za zavarovanje življenja in rent.

avstro-francoska družba za zavarovanje proti elementarnim škodam in nezgodam.

Ravnateljstvo:

na DUNAJI, I., Wipplingerstrasse šte. 43.

Imovina družbe:

9 milionov gld. avstr. velj.

2 milijona gld. avstr. velj.

Družba zavaruje

človeško življenje v vseh navadnih kombinacijah; Zavarovanje za slučaj smrti, zavarovani znesek se izplača takoj po smrti zavarovanca njegovim ostalim, oziroma drugim obmišljenim;

zavarovanje za doživetje, preskrbovanje v starosti in otroče dote, zavarovani znesek se izplača zavarovancu samemu, ko doseže neko določeno starost;

Zavarovanje dosmrtnega dohodka, udovskih pokojnin in dohodkov za odgojo po najnižjih premijah in z jako kulantnimi pogoji, zlasti onim, da se policam ne more ugovarjati.

a) proti škodam, katere napravijo požar ali strela, parne ali plinove eksplozije, ali se naredé z gašenjem, podiranjem in izpraznjenjem pri stanovanjih in gospodarskih poslopih, tovarnah, strojih, mobiljah in vsakovrstnih opravah, zalogah blaga, živini, gospodarskem orodju in zalogah;

b) proti škodam, katere napravi ogenj ali strela ob žetvi in košnji na poljskih ali travniških pridelkih v gumnih in stogih;

c) proti škodam, ki jih napravi toča na poljskih pridelkih;

d) proti nevarnostim prevažanja blaga po vodi in po suhem

Zavarovanje proti telesnim nezgodam se še ni pričelo, a se bode pravočasno naznanilo p. n. občinstvu, kadar se prične.

Zastopstva družbe:

V Budimpešti, Wienergasse 3 in Schiffgasse 2; v Gradci, Albrechtsgasse 3; v Inostu, Bahnstrasse, Hôtel „Goldenes Schiff“ v Lvovu, Marijin trg 8, nova; v Pragi, Vaelava trg 54; v Tstu, Via St. Nicolo 4, na Dunaji, I., Hohenstauffengasse 10.

V vseh mestih in večjih krajih avstro-ogerske monarhije nahajajo se glavne in krajne agenture, ki radi dajo pojasnila in dajo ponudbene pôle ter prospekte zastonj in vsprejemajo zavarovanja.

Glavni zastop v Ljubljani, Šelenburgove ulice šte. 3, pri JOSIPU PROSENC-u.

(6)

!!!Novo! Novo! Novo!!!

Najnovejša ročna mlatilnica na jernene brez zobčastih koles.

Mlatilnice izvrstno sestavljene, za ročno, vitalno, vodno in parno delovanje.

Vitala, ležeča ali stoječa, stalna ali prevažalna za 1-6 živinčet.

Škoporeznice najnovejše in najizvrstnejše 30 raznih vrst

Stroji za ropkanje turšice, mlini za trgano moko, reporeznice.

Stiskalnice za seno najnovejše in izborne sestave.

Vinske stiskalnice, sadne stiskalnice, mlini za sadje na državni razstavi dunajski oktobra 1888 odlikovane s 5 največjimi odlikami.

Dr. Ryderjeve sušilne priprave za sadje, Blutove patentne stiskalnice za zeleno pičo

se po najnižjih cenah vedno dobivajo pri

PH. MAYFARTH-u & Co., tovarne gospodarskih in vinarskih strojev, livarna in fužina na par

Dunaj II., Frankobrod o.M. in Berlin.

Obširni katalogi na željo gratis in franko.

Razprodajalci se vsprejmó. — Iščejo se sposobni zastopniki proti primerni proviziji.

„THE GRESHAM“

zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Podružnica za Avstrijo:

Dunaj, Giselastrasse 1,

v hiši društva.

Podružnica za Ogersko:

Pešta, Franz-Josefplatz

št 5 in 6, v hiši društva.

Društvena aktiva dné 30. junija 1888 frank. 102,846.222-47

Letni dohodki premij in obresti " 19,161.298-75

Izplačitve za zavarovalne in rentne pogodbe, za zakupnine itd. v dobi društvenega obstanka (1848) " 207,158.040-—

V zadnji dvanajstmesčni poslovalni dobi vložilo se je pri društvu za novih ponudb, vsled česar iznaša v dobi društvenega obstanka skupni znesek vloženih ponudb " 1,561,757.680-—

Prospekte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba police, kakor tudi obrazce za predloge daje brezplačno.

glavni zastop v Ljubljani

(12-7)

pri

Gvidu Zeschko-tu

Tržaška cesta, št. 3.

Službo cerkvenika

išče mlad neoženjen mož, ki ima sposobnost tudi za večje župnije. Službo želi takoj prevzeti.
Naslov pové upravništvo. (3-3)

Svojo bogato zalogo raznovrstnih vóz po najnižjih cenah

priporoča slavnemu občinstvu

Frnc Šiška,
kovaški in podkovski master.
Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 6,
v Tönniesovi hiši. (11)

Pri razstavah mnogokrat odlikovan.

50% prihranitev goriva (jamčeno).

Izključno c. kr. privilegovane

lončene peči

z združeno zračno kurjavo

patent **Lerch & Seidl,**

elegantne in po ceni, kakor vse vrste peči s
slepiciami, od najpreprostejših do najelegantnejših,
priporoča najstarejša in največja

tovarna za peči in lončene izdelke
na Kranjskem

August Drelse

v Ljubljani.

(41-19)

Pri razstavah mnogokrat odlikovan.

Št. 12081.

Razpis natečaja.

(3-3)

Pri vodovodu deželnega stolnega mesta Ljubljane je oddati
službo

mašinista

z letno plačo 800 gld., prostim stanovanjem, kurjavo
in svečavo.

Prošnje s spričevali o popolni sposobnosti je do

31. dne julija letos

poslati magistratu ljubljanskemu.

Prosilci, kateri znajo slovenski, imajo prednost, če so sicer
jednako usposobljeni.

Službo je nastopiti 16. dan avgusta t. l.

V Ljubljani, 14. dan julija 1889.

Župan: **Grasselli** s. r.

Vrelec „Carinthia“,

alkalična kiselica,

nahajajoča se poleg gradú Hagenegg na Koroškem,
odlična krepčilna pijača, katera se zlasti radi močne vse-
bine lithija (Lithion) priporoča kot zdravilo proti boleznim
v ledjih in v mehurji, ker jih večinoma prepreči ali celo
odstrani itd.

Glavna zaloga je v Železni kapli (Eisenkappel) na
Koroškem, od tod se (pošta v Kapli) razpošilja ta kiselica
v svet; za Kranjsko in Istro zalaga gosp. Miha Kastner
v Ljubljani. (10)

Radenska kislá voda ob vznožji Slovenskih goríc, ne
zamenjati z Radgonsko, to je Radkersburger.

Čeravno Radenska kislá voda stoji več kakor jeden dan v odprti posodi, vendar se
peni prav močno, ako se z vinom pomeša, ker ima v sebi spojene ogljikove kisline. To
svojstvo pa jo odlikuje pred mnogimi drugimi kislimi vodami, katere imajo navadno le
prosto ali manj trdno spojeno ogljikovo kislino, ki se pogubi in razkadi kakor se stekle-
nica odmaši.

Radenska
kislá voda po natriju in litiju najbogatejša

preskušeno zdravilno sredstvo proti mehurnim
bolezni, protinu, kamenci v mehurju,
dalje proti boleznim v želodcu,
mokril, dolgotrajnem kataru
dihal, zlatej žili
in zlate-
nici.

Poskusi dr.jev: Garroda, Biswanger, Cantanija,
Ure-ja so dokazali, da ima litij največjo raztopivno
moš pri sečnokislini, usodnih izločkih, iz česa
se sklepa na najugodnejše učinke Radenske vode.

Kopališče
Radensko.

Kopanje v slatini in v
joklenici vpliva pose-
bno pri protinu, bo-
leznih mokril, malo-
krvnosti, ženskih bo-
lezni, slabosti itd.

Stanovališča po
ceni. Prospekt
(brezplačno) od ravn-
ateljstva.

Kopališče Radenci
blizu Ljutomeru.

Zaloga kisle vode pri: F. Plautzu in M. Kastner-ju v Ljubljani. (31)

Diseldorfske oljnate
barve v tubah.

Akvarelne barve
mokre in suhe.

ADOLF HAUPTMANN,

prva kranjska tovarna

oljnatih barv, firneža in laka

v
Ljubljani.

Pisarna in zaloga: **Šolski drevored 6** (semeniščno poslopje).
Filijala: **Slonove ulice 10-12**

priporoča slikarjem, dijakom, stavbenim in pohištvenim ml-
zarjem, likarjem kakor sploh p. n. občinstvu svoje priznane izvrstne
izdelke ter pošilja na zahtevanje cenilnice zastoj in franko.

Oljnaté barve v ploševinastih pušicah le najboljše vrste, posebno
pripravne za razprodajalec, po nižanih cenah; v dežah od 25 klgr.
naprej primerno ceneje.

Perstene, mineralne
in kemične barve.

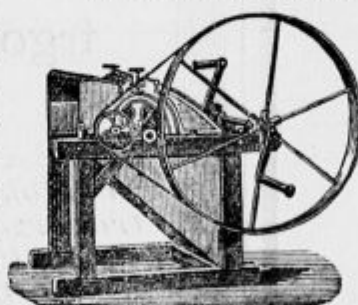
Kupovalcem večjih množin
prednostne cene.

Vse vrste slikarskih in
likarskih čopičev in
slikarske patrone.

Vsi stroji za kmetijstvo in vinorejo!

Stiskalnice in mlini za olive,
vinske in sadne stiskalnice,
mlini za grozdje in sadje

najnovjša sestava
v raznih velikostih.

Mlatilnice, čistilnice in vitala, stroji
za ropkanje turšice, sejalniki, orala
itd. itd. Sušilne priprave za sadje
in sočivje.

Škoporeznice v največji izbiri prodaja iz-
vrstno izdelane in po tovarniških cenah

IG. HELLER, Dunaj,
Praterstrasse 78.

Katalogi in vsake pojasnilo na zahte-
vanje gratis in franko.

Razprodajalcem najugodnejši pogoji.

Sposobni zastopniki se iščejo ter dobro plačajo.

(13)

FR. CASERMAN,

izdelovalec obleke za gospode,

Šelenburgove ulice Ljubljana Šelenburgove ulice
(nasproti čitalnici)

se priporoča slavnemu občinstvu z mesta
in dežele v

izdelovanje obleke
po nanovejšem kroju

po mogoče nizkih cenah; istotako svojo
bogato zalogo raznovrstnega doma-
čega in inozemskega blaga.

Posebno se priporoča prečistiti duhovščini v izde-
lovanje talarjev in razne obleke.

Vzorci so franko na razpolago.

(7)

Lekarna Trnkóczy,

zraven rotovža v Ljubljani
na velikem Mestnem trgu,

priporoča tukaj popisana najboljša in sveža zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prejeli pismenih zahval o naših izbornih skušenih domačih zdravilih. Lekarn Trnkóczy-jeve tvrde je pet, in sicer: Na Dunaji Viktor pl. Trnkóczy, V., Hundsturmstrasse 113 (tudi kemična tovarna); dr. Oton pl. Trnkóczy, III., Radeekyplatz 17, in Julius pl. Trnkóczy, VIII., Josefstädterstr. 30. V Gradci (na Stajerskem) Vendelin pl. Trnkóczy. V Ljubljani Ubald pl. Trnkóczy. P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da spodaj navedena zdravila s prvo pošto dobi, da naslov tako-le napravi: Lekarna Trnkóczy poleg rotovža v Ljubljani.

Marijacejske kapljice za želodec,

katerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten uspeh pri vseh boleznih v želodec in so neprekosljivo sredstvo zoper: manjkanje slasti pri jedi, slab želodec, urak, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavobol, krč v želodec, bitje srea, zabasane, gliste, bolezni na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gold, 5 tucatov samo 8 gl.

Svarilo! Opozarjamo, da se tiste istinite marijacejske kapljice dobivajo samo v lekarni Trnkóczy-ja zraven rotovža na velikem Mestnem trgu v Ljubljani.

Cvet zoper trganje (Gicht),

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganju, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Malicu“ z zraven stoječim znamenjem. 1 stekl. 50 kr. tucat 4 gl. 50 kr.

Schuhmarke.

Ce ni na steklenici zraven stoječega znamenja, ni pravi cvet in ga precej nazaj vrnite.

Planinski zeliščni sirop kranjski,

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vrtoglavico, jetiko, prsne in pljučne bolečine: 1 stekl. 56 kr., 1 tucat 5 gld. Samo ta sirop za 56 kr. je pravi.

Kričistilne kroglice

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se že tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasani človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skaženem želodec, jetrih in obistnih boleznih, v škatljah a 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

Zdravila za živino.

Štupa za živino.

Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh boleznih krav, konj in prašičev.

Konje varuje ta štupa trganja po črevih, bezgavk, vseh nalezljivih kužnih boleznih, kašlja, pljučnih in vratih boleznih ter odpravlja vse gliste, tudi vzdržuje konje debele,

okrogle in iskrene. Krave dobé mnogo dobrega mleka. Zametek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zametkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretégu žil, otekanju kolen, kopitnih boleznih, otrpnenju v boku, v križi itd., otekanju nog, mehurjih na nogah, izvinjenju, tiščanju od sedla in oprave, pri sušeti itd. skratka pri vseh vnanjih boleznih in hihah. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gl., 5 stekl. z rabil. navodom vred samo 4 gl.

Svarilo! Naši izdelki so pristni, zanesljivi in zjamčeni, če imajo ime Trnkóczy in našo varstveno znamko. Zoper ponarejanje istih se sodnijski postopa.

Vsa ta našeta zdravila se samo prava dobijo

v lekarni Trnkóczy-ja v Ljubljani

zraven rotovža

(41) in se vsak dan s pošto razpošiljava.

Zahvala in priporočilo.

Udano podpisani zahvali se tem potom prečast. duhovščini in sl. občinstvu za dosedanje naklonjenost ter se ob enem priporoča tudi v bodoče v izvrševanje vseh v

čevljarsko obrt

vstevajočih se del. Za točno, lično in trpežno izvršenje jamči, istotako za mogoče nizko ceno. Spoštovanjem

Matija Horvat,

čevljarski majster,

(19) v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 32.

Gosp. G. PICCOLI-ju,

lekarnarju v Ljubljani.

Vinice na Dolenjskem, dne 12. jan. 1889.
Blagorode mi poslati drnajat steklenice Vase osence za želodec.
Pohvalno omenjam, da je bila raba lani poslatih 36 steklenic izvrstna. Bolniki raznih vrst so vzivali esenco z najboljšim uspehom. Neka bolnica je bila že za smrt bolna, vsi so mislili, da mora v malo urah umreti; toda komaj je zavila nekoliko kapljic esence, je že okrevala in čez nekoliko ur popolnoma ozdravela — med tem, da je bila poprej več dni že skoraj na smrti postelji. Resnica se tedaj zaradi njene izvrstnega vpliva sama najbolje priporoča.
Z oličnim spoštovanjem
Jurij König, župnik.

Ces. kraljevo privil. zavarovalno društvo

AVSTRIJSKI

„PHOENIX“

na Dunaji,

katerega premoženje znaša v a. v.

12 milijonov goldinarjev

zavaruje proti škodi po požaru, sprejema tudi zavarovanja na življenje za vse mogoče slučaje pod jako ugodnimi pogoji.

Zavod je izplačal za dōbe svojega obstanka nad 50 milijonov gld.

Vsakoršna pojasnila daje radovoljno

Glavni zastop za Kranjsko

v Ljubljani

Frančiškanske ulice št. 8 (za frančiškansko cerkviijo).

J. Perhavec.

(5-4)

Andr. Druškovič

trgovina z železnino na mestnem trgu 10,

priporoča po zelo nizki ceni

okove za okna in vrata, storje za štokadoranje, samokolnice, traverze in stare železniške šine za oboke, znano najboljši kamniški Portland- in Roman-cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi

lepo in močno narejena

štedilna ognjišča

in njih posamezne dele.

Vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malih urah in majhnimi stroški na pravem mestu do vode priti; ravno tako se tudi dobivajo vsi deli za izkopane vodnjake, železne cevi in železoliti gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste trombe in ventile in železna okova.

Za poljedelstvo:

(31)

vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno nasajeni plugi in plužna, železne in lesene brane in zobove zanje, motike, lopate, rezovnice, krampe itd.

Tudi se dobiva zmirom sveži dovski mavec (Lengensfelder Gyps) za gnojenje polja.

